

Студијски програм: Астрономија и астрофизика – мастер студије			
Назив предмета: Интерпретација астрономских спектара			
Наставник: Атанацковић Олга			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: положени обавезни предмети			
Циљ предмета: Стицање специфичних знања из теорије формирања спектара разних астрофизичких објеката			
Исход предмета: По завршетку курса, студент влада знањима из теорије и интерпретације астрономских спектара - спектара разних астрофизичких објеката (од звезда и међузвездане средине до активних галактичких језгара)			
Садржај предмета:			
Понашање спектралних линија. Једначина преноса зрачења у спектралним линијама. Насељености нивоа. Синтеза профила линија у ЛТР и не-ЛТР. Функције доприноса и дубина формирања линија. Зависност јачине линија од температуре, притиска и заступљености хемијских елемената.			
Методе одређивања звезданих параметара. Одређивање температуре, радијуса, притиска, брзине ротације, турбуленције.			
Мерење спектралних линија. Инструментални профил. Реконструкција и уклањање шума из посматрања. Расејана светлост и корекције. Мерење линија са малом резолуцијом.			
Хемијска анализа. Крива раста. Одређивање заступљености елемената из криве раста. Диференцијална анализа. Метод синтезе. Хемијски састав Сунца и звезда.			
Спектри емисионих маглина. Фотојонизација у емисионим маглинама. Континуум. Забрањене линије. Рекombинационе линије. Процес флуоресценције.			
Спектри активних галактичких језгара. Увод и класификација. Континуум. Емисионе линије.			
Спектар хладне међузвездане материје. Атоми и молекули у хладној међузвезданој средини. Молекулски водоник. Прашина.			
Атмосфере у ширењу. Ветрови и циркумстеларни омотачи. Астрофизичке средине у кретању. Звездане атмосфере у ширењу. Р Сугни профили спектралних линија. Спектри супернових и њихових остатака. Звездани ветрови.			
Врели ретки гасови и короне. Спектри врелих ретких гасова. Спектар Сунчеве короне.			
Литература:			
D. Emerson: 1996, <i>Interpreting Astronomical Spectra</i> , John Wiley & Sons			
D. Gray: 2005, <i>The Observation and Analysis of Stellar Photospheres</i> , 3 rd ed., Cambridge Univ. Press			
D. Mihalas: 1978, <i>Stellar Atmospheres</i> , 2 nd ed., San Francisco: W.H. Freeman & Co.			
D.E. Osterbrock, G.J. Ferland: 2006, <i>Astrophysics of Gaseous Nebulae and Active Galactic Nuclei</i> , 2 nd ed., Sausalito, CA: Univ. Science Books			
О.Атанацковић (скрипте: http://poincare.matf.bg.ac.rs/~olga/ias/)			
Вежбе: D. Gray: 2005, <i>The Observation and Analysis of Stellar Photospheres</i> , 3rd ed., Cambridge Univ. Press			
Број часова активне наставе: 3+2+2	Теоријска настава: 3	Практична настава: 2+2	
Методе извођења наставе:			
Фронтални, групни			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и	20		